

Передплата

«РУСЛАНА» вноситься в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
в рік . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цїлий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми виреші: а не возьмеш млости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дзямбровского (Хорунцини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

В справі українсько-руського університету.

(+) На наші замітки в справі укр. руского університету подані в чч. 240—242. Руслана з нагоди статі п. М. Лозинського заміщеної у вереснеім випуску Літ. Наук. Вістника, подав п. Лозинський відповідь в 258, 259 і 260 ч. «Діла», вважаючи се потребою до виясненя самої справи. Ми не хочемо сумнівати ся, що п. Лозинському і єго одностумцям розходить ся лише о виясненє сеї справи так важної для нашої культурного розвитку, але й для себе застерігаємо те саме право і запевненє, що не в иншій ціли беремо за перо, лише щоби дальшою розправою на сю тему причинити ся до всесторонного єї освіченя і виясненя.

Може нам поведе ся переконати п. Лозинського і єго одностумців, що дорога нами вказувана не доведе до здійсненя самостійного укр.-руського університету, хоч себе не вважаємо непомилними і сеї першої дороги єдино можливою, а що може найде ся якась третя, посередня дорога, що доведе нас до бажаної мети. Тимто думаємо, що така розправа прилюдно ведена, очевидно в предметовім напрямі, не лише не є марною, але навпаки може стати вельми хосенною і пособити хочби в дальшій будучині здійсненю сеї ідеї.

Непорозумінє що до аргументації між нами а п. Лозинським містить ся в тім, що п. Лозинський ставить на першій місці боротьбу в тім роді і напрямі, яку веде від кількох років укр.-руська молодіж академічна на львівському університеті, (хоч тепер вже й сам признає — але сего в Л. Н. Вістнику не зазначив із свого боку — що нема иншого шляху до професури, лише наукова праця й на єї основі габілітація на доцента), а ми поставили на першому місці як раз сю наукову працю і підготовленє поважного числа доцентів до ріжних предметів відповідно до ради даваної Словінцям д-ром Резеком. П. Лозинський відповідає на се, що «Чехи, хоч мали 60 своїх доцентів і хоч представляли собою таку національно-політичну силу, до якої галицким Українцям ще дуже далеко, не лістали свого університету скорше, аж кода існуюче одного університету завдяки німецько-чеській боротьбі на нїм стало неможливе».

Отже як раз сей аргумент п. Лозинського промовляє проти єго погляду і змаганя а піддержує наш погляд. Ми сего не перечили і не перечимо і се дуже добре знаємо, що між Німцями й Чехами була й в значній части ще триває на многих областях боротьба (ось і тепер ще о другий чеський університет на Моравії), але сам п. Лозинський признає, що по перше: Чехи мали готових доцентів, котрими після розділу праского університету на німецький і чеський

можна було обсадити сей останній, а по друге: Чехи представляли таку національно-політичну силу, що боротьба їх не була безвиглядна і вінчала ся успіхом.

Але тепер бачимо, що й ся національно-політична сила, яку представляє сегодня чеський нарід, не вистарчила, щоби вибороти другий чеський університет на Моравії, тим то Чехи залишили обструкцію в державній думі (понукою до неї було як раз домаганє другого університету чеського і чеської мови у внутрішнім урядованю), а пішли на дорогу компромісів з Німцями. Сею дорогою дійшли моравські Чехи до того, що на Моравії сойм доси в більшости німецький одержав на основі національного катастру більшість чеську і сею дорогою дійдуть они до засновин другого університету на Моравії. А в Чехах наслідком залишеня обструкційної боротьби осягнули Чехи засновини галерії штук, яко підвалини до академії штук, окрім инших економічних придбань, котрі ще більше скріплять їх національно-політичну силу а тоді мати муть змогу осягнути також чеську мову у внутрішнім урядованю, о яку безуспішно доси боролися.

Здав ся, сей приклад чеський повинен бути вельми поучний і для нас. Тимчасом п. Лозинський дораджує передовсім нести боротьбу, думає тим способом піддержувати духа посеред академічної молодіжи і таким способом вибороти самостійний укр.-руський університет.

Козацькі звичаї на Кавказі.

(Сватанє в Бекешівській станиці, баталпатинького відділу, кубанської області.)

(Дальше).

По вінчаню молодий і молода зі своїми подругами ідуть обідати до хати молодого. Сей похід супроводжають осібними піснями:

Да стояла Машичка під вінцьом,
Да чесала кісоньку гребінцьом.
Да упав гребінець від столець.
«Да подай, Ванічка, гребінець»
«Я тобі, Машечка, не вдовець,
Щоб я тобі подавав гребінець.»

Схилили ся верби
Зверху да до коріня.
Вінчалась Машичка
З утра да до полудня.

Одступіте ся вороги,
Не заступайте дороги,
Становітьця од сонця:
Ведуть Машечку од вінця.

Коли новобранці прийдуть від вінця до хати молодого, то стрічає їх тут хлібом-сілю мати молодого; она цілує молодих і поздоровляє їх з довершеним подружжєм. Підчас сеї церемонії дружки співають пісні:

Вийди, матінка, протів нас,
Да поглянь, матінка, на всіх нас:
Краще Ванічки нема в нас.

Не вгадали матінка свого дитятка
За малими дружечками,
За дрібними слізочками.

По тім дружка ставить молодих рядком і так само як в передодню вечером вводить їх в кімнату за стіл і дає їм о-

бід. По обіді кричить: Дружки в полову, бояри в солону!»

По сїм виклику молода і дружки виходять за стола і ідуть до родичів молодой. Тут знов саджають їх за стіл і гостять обідом, а по обіді молода з дружками іде на друге весіле.

Як тільки по обіді молода піде з дому мужа, до него на обійствє починають збирати ся єго товариші. Всі они приїздять до него на конях, а деякі з них заосмотрюють ся револьверами. Коли товаришів збере ся досить багато, то молодий просить їх увійти в сьвітлицю; в сьвітлиці він садовить їх за стіл і гостить горівкою. Підчас сего они співають пісні:

Ой, ви не ворожі, червоні рожі!
Слухайте дружечки, де голуб гуде;
Там мій Ванічка з боярами гуля,
Своє парубоцтво боярам здає:

Мабуть дотеперішня боротьба о формул-ку іматрикуляційну повинна би єго пересвідчити, що одушевлене молодіжи зуживає ся безвиглядно, бо хочби ми мали таку національно-політичну силу, як Чехи (а сам п. Лозинський признає, що нам до неї ще дуже далеко), то таки не виборолиб ще університету, не маючи готових доцентів (п. Лозинський не зволив нам подати тих кандидатів на професури, окрім д-ра Франка і д-ра Зобкова, про котрих ще дальше скажемо своє слово). Треба бо тамити, що *vana sine viribus ira!*

(Дальше буде).

До статі „Камо грядемо?“.

Протягом кількох тижнів два рази накинuloсь »Діло« на часопис »Ниву«. Послїдна напасть затитулована: »Камо грядемо?« Автором єї має бути якийсь »святик«, що підписав ся ініціалами Л. Н. В сїй статі тільки невірности, ложі і злобних підозрінь, що під сим зглядом може »Діло« знаменито іти в парі з деякими нашими радикальними видавництвами.

Сподіючись від редакції »Діла« хоч крихітки якоїсь справедливости і безсторонности, післав я їй на повизшу напасть кілька слів у відповідь, з чемною просьбою, помістити сю мою відповідь в своїй часописи Та сего мені не зроблено, не дано мені можности очистити в самім »Ділі« редакційною мною »Ниву« і »Основою« перед зробленими їм закидами, закидами ложними, обрахованими лише на підкопанє повисших газет. З тої причини, аби поінформувати ширший руский загал про правдивий стан річи (від чого відказалось »Діло«), я удаюсь до Хвальної Редакції »Руслана«, як до християньского дневника, з просьбою помістити сю мою відповідь »Ділові«, дякуючи вже з гори за ласкаве вволенє моїй просьбі.

Моя непоміщена »Ділом« відповідь на єго напасть звучить так:

Уже вдруге сего року заговорило »Діло« про роботу часописи »Нива«. На першу статю: »Чи нова інтрига« відповів я сейчас в ч. 19. »Ниви« з сего року, та моя відповідь, видно, не причинилась до проясненя справи, бо отсе в по-

»Нате вам, бояри, мов парубоцтво,
А я поступлю в мужчинську роту
Мужчинам на пораду.«

Летять галочки у дві рядочки,
Зузуля попереді;
Усі галочки по віткам сіли,
Зузуля на яблоні;
Усі галочки защебетали,
Зузуля закувала.

Ідуть дружечки у дві рядочки,
Машечка попереді;
Усі дружечки по лавкам сіли,
Машечка на посаді;
Усі дружечки заспівали,
Машечка заплакала.

(Дальше буде).

сліднім ч. »Діла« (260) появилась нова статя »Камо грядемо«, в якій робить ся »Ниви« ті самі закиди, що передше. Не лишає ся мені отже нічо иншого, як просити Хвальну Редакцію о ласкаве поміщенє отсих кілька слів відповіді таки в єї цінній часописи. Тому що не ходить мені тут спеціально о »Ниву« а більше о проясненє з мого боку справи, якою, як говорить ся в згаданій статі »Діла«, інтересує ся ширший загал нашої духовної інтелігенції, тому я маю повну надію, що Хвальна Редакція буде безсторонною і помістить отсе мое письмо.

Головний закид, який робить ся часописи »Ниви«, се мнїме єї змаганє до утвореня якоїсь нової політичної »клерикальної« партії, або в крайній мірі пособлюванє нею утвореню такої партії. І тому ш. автор статі »Камо грядемо« доказує шкідливість такої партії і з огляду національного і з огляду на інтереси віри та самого клира.

Чи сей закид слушний? Не хочу відповідати без доказів. Прошу взяти в руки річник »Ниви« 1904, ч. 14 і прочитати вступну статю »Потреба організації«. Тут між иншим так говорить ся: »Міг би тут нам хто закинути, що ми пропагуємо ідею якоїсь нової може партії, партії політичної, а до того ще клерикальної. Але не се маємо ми тут на думці. Нам здає ся, що тут партія ні причім. Ми підемо ще дальше і скажемо, що нам такої нової партії і не треба. Є досить у нас готових партій, є де приміститись...« (ст. 343). — В річнику 1905, ч. 7, ст. 168 читаємо дальше таке: »Националами святики (наші) були, є і мусять бути... Колиб навіть і наступило роздвоєн¹⁾ чого ми ані бажаємо, ані до сего не стремимо, така вина спаде не на нас, духовенство, а на кого иншого, бож не ми сіємо незгоду, а хто инший«. — В річнику 1906, ч. 3, ст. 51. пише ся: »В праці на широкій арені суспільного життя, до котрої взиває нас пастирський лист і подає вказівки і напрям — ми мусимо як доси працювати вкупі з тими кругами святикої інтелігенції, котра тепер, фактично держить провід і в котрій руках скупляють ся всі нитки нашої політичної і суспільної роботи. Ми не закидуємо їм того проводу, ані не думаємо єго з рук їм видирати... Ми дуже далекі від того, щоби осуджувати всю нашу святику інтелігенцію і не маємо навіть на думці зривати всі звязи, які нас лучать з нею«. — А в ч. 4. ст. 73: »Правда, є много серед нас таких, що в обаві перед мнимим роздвоєнєм не терплять навіть згадки про якусь організацію святикників. Але обави такі не мають жадної підстави, бо організація, котра би ясно розмежувала границі нашої спільної участі в житю суспільнім, котра би клала усілякі спільної праці всіх інтелігентних чинників нашої суспільности, — така організація ніколи не розбила би наш народний табор, не сотворила би якоїсь окремої, ворожої партії, але зробила би нашу дотеперішню працю більше свідомою та тим самим сильнішу, та

відокремлюючи нас від тих доріг, якими ми доси ішли і від людей, з котрими до тепер ми працювали«.

(Дальше буде).

Ярослав Левіцький
редактор »Ниви« і »Основи«.

„Rada narodowa“.

Перед надходячими виборами до державної ради повстає під наведеним іменем нова польска інституція, яка в політичнім житю краю відиграє безперечно важну роль. Дотеперішний непопулярний в демократичних польских кругах »Комітет центральний«, задля своєї безвиглядности в підпираню шляхецко-панських кандидатур названий »комітетом виборчих розбоїв« — перестає єствувати, а єго місце займе »Рада народова« якої традиція, — як каже Dziennik polski — сягає памятных хвиль 1848 р.

»Як колись так і тепер — пише дальше згаданій дневник — рада народова має дуже широкий обсяг діяльности і є покликана взагалі до оборони народних інтересів.

Одною з найважніших галузей тих чинностей є єї співуділ у виборах. Завданєм є старанє, щоби без згляду на патріотичні погляди, перевести вибір як найбільшої кількості народових послів. Одиноким ограниченєм при виборах до державної ради є се, щоби сї послі признали солідарність польского кола в державній раді і обовязок витриваня в колі через цілий час послованя.

Отже рада народова о стілько впливає на вибори, о стілько заходить не безпечність антинародової кандидатури, або не признаючої солідарности кола польского. Се є правилом. Однак виїмково рада народова має ширше право. Іменно там, де в якімсь окрузі заходить незгода межі місцевими комітетами, і коли змаганя до переведеня згоди не здадуть ся на нічо — має рада народова право назначеня кандидатури. О стілько не заходить не безпечність антинародової кандидатури, потреба до порішеня ухвали $\frac{2}{3}$ членів ради, і $\frac{2}{3}$ більшости присутних до важности ухвали. Також вільно раді народовій поручати місцевим комітетам кандидатуру осіб, яких вибір є пожаданий для успішної оборони інтересів краю.

Союз ради народовой повстає з делегатів правіці, лівіці і соймової людвої групи (по 3 членів і 2 заступників), а надто з репрезентанта »диких«. По мисли сєї постанови дезигновано на вчерашнім засіданю кола до союзу ради народовой пп.: Ценьського Тадея, Гломбінського, Козловського, Леа, Левенштайна, Міхальського, Пастора, Розтворовського, Скалковського, Сколишевського, а яко заступників: Цюхціньського, Крамарчика, Мілевського, Павліковського, Стояловського, Вівієна.

Дальші постанови означують спосіб твореня місцевих комітетів і місцевих виконуючих комісій, як також спосіб скликаня зїзду делегатів. При виборах до сойму діяльність ради народовой ограничає ся тільки до тих округів,

¹⁾ Гл. ст. 2. (увага).

де заходить обави кандидатури «антинародової», впрочім сторони мають цілковиту свободу.»

Як бачимо, в сім комунікаті піднесено з натиском яко головну задачу ради народової оборону «народових» інтересів і поборюванє «антинародових» кандидатур. Зі згляду, що властиво в Галичині нігде не є загрожені польські народні округи до державної ради, а при соймових виборах вже сама ординація дає достаточну запоруку майоризації польської народности, то очевидно нова організація «з традицією 1848. року» зверне свою акцію на руску часть краю, щоби по можности як найбільше знівелювати полєкші виборчої реформи до державної ради для Русинів, а при соймових виборах ограничити число руских мандатів до можливого мінімум. Треба еще вичекати, яке становишко займуть польські людовці і соціялісти супротив тої нової мобілізації против Русинів...

Просимо відновити передплату.

НОВИНИ.

— Календар. В неділю: руско-кат. Даниїла; римо-кат. Давида к. — В понеділок: руско-кат. Севастиана; римо-кат. Сильвестра п. — Вівторок: руско-кат. Воніфат.; римо-кат. *Новий Рік.*

— З нинішнім числом розсїлазмо стінний календар Руского Тов-а педаг. на 1907 та вказ жертв і просимо наших пов. читачів переглянути «Зазив» поміщений під тим календаром. Кого вимовні діла, поперті числами в тім зазиви, не загриють до песеня матерьяльної помочи нашому педаг. товариству, того вже не пересьвідчить ніякий аргумент в тій справі. Ніколи так не потребувало Р. Т. П. помочи нашої суспільности, як тепер, опинившись з порожною касою перед початою будовою великої власної бурси. Щоби придбати фонди на здвигненє бурси, випускає товариство 1000 записів довжних, кождий по 100 К, платних нараз, або довільними ратами. По записи можна вже тепер зголошуватись до товариства. Таким чином кождий тямучий Русин, жертвуючи від капіталу, позиченого товариству, лишє проценти, уможливить здвигнути бурсу, а свій капітал по кількох літах собі відбере. Наша жертволюбна суспільність довершила неодно велике діло, тому мож надіяти ся, що поспішать і сам разом з помочю Рускому Товариству педагогічному у Львові (ул. Сикстуєка 47).

— Зі «Сокола». Всім тим нашим філам, що до тепер не вибрали ще відпоручника до «Союзної комісії організаційної» пригадуємо, щоби сей вибір чим скорше перевели, бо в недовзі буде скликанє засіданє сеї комісії. При тій нагоді пояснюємо, що засіданє тої комісії не буде ще «загальним збором Союза», а лишє «Союзна комісія організаційна» має приготувити введєнє «Союза» в житє і скликанє єго «І. конституційних загальних зборів». Старшина «Сокола» у Львові: А. Будиновский голова. *Ів. Ігнат справник.*

— З київского університету. Гурток студентів Українців членів історично-єтнографічного кружка, який існує при київскім університеті, вдав ся до декана історично-філологічного факультета з прошенєм дозволити заснувати при названім кружку українську секцію для науки історії й етнографії України, з читанєм рефератів та ведєнєм дискусій українською мовою. Вчєра декан-проф. Бубнов відповів студентам на їх прошенє, що він ніяк не може дозволити тої секції через те, що київський університет — «загальнодержавна інституція, як він вєсловивсь, тому в єго стїнах

можна уживати тільки державної російської мови». — Вчєра ректор університету заявив студентській комісії в справі українських кафедр, яка удавалось до него, що заяву київского студентства про українські кафедри професорська рада розглядати ме у п'ятницю 28. грудня, а в суботу він повідомить комісію про постанову ради. — На зібраню 26-го грудня «Українського студентського гурту» обібрано комісію з 5 осіб, якій поручили на 26. січня 1907. року екласти проєкт діяльности того відділу гурту, що дбати ме про поширенє самосвідомости Українців по середних школах. Зібранє ухвалило подати проєкт студент. клубу на затвердженє адміністрації і потім уважати комісію в справі клубу самостійно шукати засобів для проведенє ідеї клубу у житє, не звертаючись кожний раз до гурту, бо се тільки затримувати ме справу.

— П реносини до Київa. Потвердженє поданої нами вчєра звістки про перенесєнє «Літ. наук. Вістника» зі Львова до Київa находимо в нинішнім числі київської «Ради», де пише ся в тій справі між иншими ось що: «З нового року «Літературно Науковий Вістник», що виходив досі у Львові, буде виходити в двох виданях, в Київі і у Львові. Редакция буде складати ся з двох відділів, київского і львівского, а друкуватись журнал буде у Київі. Така гадка, щоби перенести зі Львова до Київa декотрі виданя, які мають характер всеукраїнський, виникла вже торік зараз по маніфесті 17. жовтня, що обіщовав свободу преси. Вказувано, що се потрібно і в интересах самих видань, аби на далі задержати і скрипити їх всеукраїнський характер, і в интересах скріпленя звязків Галичини з Україною, і нарешті — в интересах самого українського руху — сконцентрувати в Київі українські культурні сили, український літературний рух, коли тут відкриває ся для него можливість. Одначе тоді львівських видавців відраджено від сєго пляну, бо відносини на Україні здавались ще дуже непевними і перенесєнє до Київa львівських видань уважали за річ небезпечну. Та минув рік, і хоч за сєй час обставини українського житя не стали певнішими, але се житє йшло і мусіло йти, не чекаючи кінця лихоліттю. Видавці «Літ. наук. Вістника» спостерегли, що звязки їх журналу з Україною починають слабнути, не уважаючи на всі змаганя їх задержати й на далі давнійший всеукраїнський характер виданя, а з тим разом слабнуть взагалі літературні і всякі инші звязки Галичини з Україною. Се розуміє ся річ небажана, бо як раз теперішня хвиля вимагає як найбільшого скупленя, концентрації всіх національних сил, щоби видвинути Україну з вікового занєпаду. І тому в интересах загально-українського руху рішено з 1907 роком перенести «Літературно-Науковий Вістник» до Київa і замість двох журналів — «Нової Громади» у Київі і «Літературно-Наукового Вістника» у Львові — видавати єдиними українсько-галицкими силами один журнал. Нема сумніву — пише дальше «Рада» — що се перенесєнє відновить і скріпить давні, тісні звязки, які ввязали сєй журнал з Україною в давніших часах, коли він був єдиним літературно-науковим органом для цілої України, зробить єго ще ближшим до українського житя, за яким він стежив уважно весь час, живо відгукуючись особливо на важніші події останніх часів, збільшить приплив до него українських літературних сил. Заразом сє звяже тісніше взагалі літературне житє Галичини з українським: журнал від свого заснованя був провідником в тіснішій зближеню Галичини з Україною, і потребою сєго зближеня, потребою сильнішої українзації галицького житя мотивує нову реформу свого в останній книжці. До сих мотивів, ідейного характеру, прилучили ся й де-які практичні обставини. Як відомо, напр., з місяця марта 1906 заведено в Росії (що правда — неправильно) дуже високе мито на заграничні українські книжки, так що виданя, які хочуть мати розповсюдженє на Україні російській, мусять уже з тої причини переносити свій друк

на Україну (бо до Австрії мито не платить ся, тільки до Росії).

— Сніжні замети. До Відня донесено з Будапешту, Парижа, Лондона, Берлина і Швайцарії, що всюда там упали такі великі сніги, яких від 10 літ ніхто не памятає. Наслідком позасипуваня доріг перервано в многих місцях, передовсім гористих, всяку комунікацію. У Львові силє також густим снігом і хоч вже двічі згортано і вивожено з улиць сніг, то тепер є вже єго на улицах заввижки коліна а магістрат мабуть не скоро буде пробував єго згортати. Поза Львовом засипало дороги так грубо, що санна їзда є утруднена. Сєгорічна зима заповідає ся строго: сніг мали ми вже в вересні, потім другий раз в жовтні, в грудні дня 21. се є в перший день зими було 19 степенів (Цельзия) морозу. Що принесе сїчень і лютий, можна вносити з грудня. Навть наші братя-заточєнці в бразилійській Парані відчули послїдну зимову пору, яка у них припадає тоді, як у нас є літо. Зима в Парані, яка лежить між 25 а 26 степенєм полудневої ширини (так як півн. Сагара в Африці), зазначує ся лишє обильними дощами. А сєй зими, перед двома місяцями, падав в рускій колонїї Ріо Кляро густий сніг, а припорошивши землю пригадав нашим колонїстам рідні сторони в Галичині.

— Для тов-а «Шкільна Поміч у Львові» жертвували члєни управляючого Совіта «Народної Торговлі» слїдуючі дари (в коронах): Др. Сельський 20, др. Федак 10, Хойнацкїй Антін 10, Сїчинський Юліян 5, о. Стефанович Александр 2, секретар Чернявський 2, о. Гузар Евген 2, радник Сосновський 2, проф. Кокорудз Ілля 2. — Для того самого тов-а вплинули в місяці грудни слїдуючі жертви (через курзора) (в коронах): Адюнкт політехніки Манастирський 2, професор Ілля Кокоруда 2, професор Василь Блєцкїй 2, др. Пачовський 1, надрадник Заячківський Тит 1, радник Ярослав Ільницький 0.60, радник Кміцкєвич 1, радник Максимович 0.50, секретар Чернявський 1, надрадник Заячківський Анатоль 2, Зарицкїй Роман 0.50, сфїціаль Макаревич 1, Хлопецкїй рах. ревідєнт 0.50, офіціаль Кассараба 1, панї Марія Стефановичєва 1, др. Корнєля 2. — За ті жертви складає виділ «Шкільної Помочи» ласкавим добродїям щирю подяку.

— Дальший репертуар руского театру в Дрогобичи:

В неділю дня 30. грудня с. р. «Запорожець за Дунаєм» народна оперета в 3 діях Артемовского, розпїчнє «Весїлє при ліхтарнях» оперетка в 1 дії Офєнбах.

Ві второк дня 1. січня 1907 «Аноніми» штука в 3 діях Дєвалїєра.

— Репертуар міського театру у Львові.

В суботу вечер: «Євангєліман».

В неділю по пол.: «Королева Татр»; вечер: «Циганєрія».

В понеділок: «Лялька».

Телеграми

з дня 28. грудня 1906.

Відєнь. Міністерство війни оповістило через корєсп. бюро, що статя, поміщена в N. fr. Presse з 28. с. м., про побільшенє контингєнту рекрутів, є вдумкою тої часописи.

Бєрно моравське. Вчєрашнє перше засіданє сойму подобало на сензаційну премїєру, бо се було перше засіданє сойму, в яким звикла дотеперішня більшість нїмецка, а єї місце завяла більшість єска. Галєрії вивонила добірна єска публіка.

Омск. Два неспїймані анархїсти убили на улиці тутєшного губернатора, Литвинова.

Кадикс. З Тангєра в Марокко доносять, що султан відобрав Райзульови губернаторство. Райзуле цофнув ся зі своїм війском в глєбину краю, готовлячись до битви. Чужинці утікають з Марокка.

Vogurodzicza dzewicza

а історичні висновки д-ра Щурата.

(В інтересі історичної правди).

Написав

Богдан Барвіньский.

(Конець).

Я згадав в горі, що Длугош на означення польського війська уживає також лиш самих слів „universus exercitus“. Коли ходив на пр. і о литовське військо, він тоді все його виразно називає й противставити польському війську, на що я навів в горі досить прикладів з Длугошевого опису Грунвальдської битви. Наведу тут ще одно місце, де слова „universus exercitus“ найвиразніше означають польське військо. Се читаємо в уступі п. з. „Jacobus episcopus Plozensis concione milites Polonos ad bellum animat“. Dlugosz: Hist. Pol. IV, ст. 16). Іменно сей „Jacobus autem Plozensis episcopus... missa solenni officio celebrata, sermonem etiam in vulgari Polonico apud universum exercitum.. habuit“. Очевидно він правив Службу Божу не для литовсько-руського війська й Татарів, а для польського війська, не до Литовців та Русинів і Татарів говорив він „in vulgari Polonico“, а до польського війська, як се видно й із самого заголовка згаданого уступу.¹⁾

„Universus exercitus“, який по молитві Ягайла співав „patrium carmen Voga Rodzicza“, се отже той самий „regius universus exercitus“, який на даний знак рушив до бою з тожж вітцівською піснею на устах. Проте, як бачимо, у Длугоша маємо найстаршу звітку, що під Грунвальдом 1410 р. співало „Vogurodzicz-u“ польське військо яко своєю „вітцівську пісню“.

Оставалоб ще порушити одну kwestию, а іменно твердження д-ра Щурата, що „брак копій в западно-руських сторонах пояснюють ся популярністю піснi в тих сторонах так само, як екзотичністю єї в Польщі численні польські копії після грунвальдської битви, в якій співали пісню не всі війська, а тільки литовсько-руські“ (ст. 51). Др. Конач замітив вправді на се, що др. Щурат „відповідає дуже хитро“ в сій справі, одначе додає: „Цікавий я, чи хто повірить д-ру Щуратови в тій справі на слово? Мені видить ся, що се найслабша точка аргументації д-ра Щурата“ (Діло 1906, ч. 160). Очевидно з такою, хоч „дуже хитрою“ але голословною відповіддю д-ра Щурата ніхто не може поважно числитись. Дивно одначе, чому то др. Щурат не застановивсь і над тим, дячого ні одно з руских історичних жерел, ні одна з литовсько-руських літописей (а передовсім Літопись Биховця, яка по словам д-ра Щурата відзначаєсь „незвичайною плястикою в представленю подробиць Грунвальдської битви“ не згадала ні пів-словом про сю „воєнну пісню“, яку по думці д-ра Щурата, співали яко своєю „вітцівську пісню“, литовсько-руські війська під Грунвальдом, заким побили Німців без помочи польського війська, а тільки при помочи королівського „коморного гуфа“? Чому, коли рускі літописи згадують часто, як пише др. Щурат (ст. 29), навіть такий короткий руский воєнний оклик „кіріє елейсон“, коли Галицько-волинська Літопись потує в описі Ярославської битви 1245 р. (Літопись по іпатєкому списку вид. 1871 р. ст. 531—5) навіть польський воєнний оклик, а іменно, якто Поляки ішли на рускі війська „керълъшь поюше“, чому отже ніяке руске історичне жерело „nigdy się nie zająkneło“ (як каже характеристично проф. Брікнер, Słowo polskie 1906, г. 440), про те, щоб двострофову вітцівську пісню „Vogurodzicza“, чей-же вартвійшу згадки, чим короткий воєнний оклик „кіріє елейсон“, співало коли небудь литовсько-руське військо? А такі „хитрі“ аргументи про „популярність“ і

¹⁾ Ще в однім місци у Длугоша читаємо (іменно в тім самім уступі, де є згадка про пісню „Vogurodzicza“), що „Polonorum proceres et milites“ бачучи, як Литовці і Татари граблять церкви і т. д., боялись, що „se et universum exercitum iusto Deo iudicium ultimum iri“. (Dlugosz: Hist. Pol. IV, ст. 22). З контексту видно, що „universus exercitus“, о який побоюють ся польські „proceres et milites“, се польське військо.

„екзотичність“ і тут не можуть бути ніякими аргументами.

Не мішаючи, яко нефаховець, до фільологічних і інших висновків в студії д-ра Щурата констатую в інтересі історичної правди, що історичні висновки д-ра Щурата в його студії (ст. 20—21) є не лише зовсім хиблені, але й заравом є доказом крайного легковаження, а яким др. Щурат, як нефаховець, відніс ся до історичної науки взагалі.

Льворада, в листопаді 1906. р.

Примітка. В часі печатання моїх заміток над історичними висновками д-ра Щурата закресли там деякі печатні похибки, котрі будуть справлені в окремій відбитці — Б. Вий.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ.

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Свєктуської і Косюшка у Львові.

Приїхали дня 28. грудня: о. Ізидор Глиньский з Буцнева, о. Ев. Турула з Журавна, о. Й. Кучинський з донькою з Парпаца, Г. Романовский з Бреми, Вас. Романюк з Дуліб, Ст. Баран з Сенечева, Вол. Крисько з Попелів Марія Ковч з Лисівця.

Антін Хойнацкий книгар, Львів

—+— Арсенальська ч. 6. —+—

має на складі ноти до співу

- О. Нижанковський: 26 коляд на 4 гол. 90 с.
- Минули літа тенорове сольо 1 К 50 с.
- В. Матюк: 24 коляд на 4 гол. 1 К 20 с.
- Ф. Колєсса: На щедрий вечер, хор 70 с.

На фортепям:

- О. Ганинчак: Коломийки 1 К 30 с.
- В. Леонтович: Вальс 1 К — с.

(3—5)

Colosseum

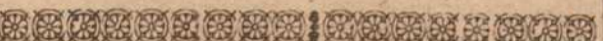
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 15. до 31. грудня 1906.

Щоденно о год. 8. вечер представлень. В неділі і свята 2 представлень о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлень. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

ПОДОРОЖ ДО АМЕРИКИ І КАНАДИ

Ціни їзди

ГАМБУРГ-НОВИЙ ЙОРК

Поспінними і поштовими парходами корон

Антверпія-Канада	154
„	178
Гамбург-Буенос Айрес	140

Всяких інформацій що до їзди до Америки, Африки, Азії і прогулькових поїздок по Середземнім мори уділяє

Лінії: ГАМБУРГ-АМЕРИКА.

Генеральний репрезентант для Галичини: (3—3)

І. ЕТТІНГЕР, у Львові, ул. Городецька 95.

Лікар внутрішних нєдуг

Др. Мирон Вахнянин

ордує від 3 — 5 по пол.

ул Академічна 26.

1907 рік.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА

на

Рідний Край

Тижнева українська часопись політична, ЕКОНОМІЧНА, літературна і наукова.

У часописі заведені ось які відділи:

1. Що потрібно для нашого народу, особливо для селян хліборобів і всіх трудящих людей.
2. Що дієть ся на Україні, також в Галичині й на Буковині.
3. Що дієть ся в цілій Росії. Звістки з сголиць.
4. Що дієть ся по чужих землях, що єсть там доброго, що й нам би годило ся.
5. Звістки й листи з ріжних городів і сел (про земства, товариства, про все що дієть ся доброго в лихого).
6. Наукові статті і звістки (історія література, медицина, ветеринарія, сельське хазяйство, промисля, й т. д.).
7. Оповідання, вірші, фельєтон.
8. Дрібні звістки (про заробітки, торги, ціни і т. д.).
9. Бібліографія. — Запитання читателів і відповіді редакції про всякі діла: судові, хазяйські та инші.
10. Оповістки усякі.

Хто підпишеться на цілий рік, той получить такі безплатні додатки:

1. Дві картини звісного українського художника П. Ю. Сластіона:
- 1) КОБЗАРЬ, 2) ГАЙДАМАКИ.
2. Українській калєндарь „Рідний Край“ на 1907 р.

Передплата за часопись на рік 3 карбованці, на пів року 1 руб. 80 коп., на 3 місяці — 1 руб., на місяць 35 коп. з пересилкою, окремі числа по 8 коп. За кордон на рік 4 карб.

Книгарям комісійним за передплату на рік 5%. За продаж окремих Нг. — 25%.

Листи і гроші засилати треба на адресу: Полтава, Протопоповська ул., Нг. 41, редакції часописи „РІДНИЙ КРАЙ“.

Просимо усіх прихильників і читателів наших надсылати нам звістки про діяльність земств, городських дум, усяких товариств і організацій, звістки про постанови сельських і волостних сходів, селянських спілок і инші новини.

Редактор видавець **М. Дмитрієв.**

Для закордонних братів Українців передплата на „Рід. Кр.“ значно зменьшена: 1) На рік замість 5 карб. — 4 карб. для окремих передплатників; 2) Просьвітам, народним і шкільним читальням, товариствам: Січ, Сокол і ріжним народним просвітним товариствам на рік — 3 карб. 25 коп.